

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Mărcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: cncd@cncd.org.ro
Operator de date cu caracter personal nr. 11375

**HOTĂRÂREA NR. 227
din data de 08.06.2011**

Dosar nr.: 320/2010

Petiția nr.: 6708/24.08.2010

Petent: C N , N D , S Ș , K I , M
P , L O , I G

Reclamat: I U

Obiect: Afirmații cu caracter discriminatoriu și instigare la ură etnică în ceea ce privește comunitatea de romi.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petenților:

I.1.1. C N cu adresa de corespondență în

I.1.2. N D cu adresa de corespondență în

I.1.3. S Ș cu adresa de corespondență în

I.1.4. K I cu adresa de corespondență în

I.1.5. M P cu adresa de corespondență în

I.1.6. L O cu adresa de corespondență în

I.1.7. I G cu adresa de corespondență în

I.2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului:

I.2.1. I U cu adresa de corespondență la Senatul României cu sediul în București, Piața Revoluției nr. 1, sect. 1.

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

Petenții consideră că afirmațiile părții reclamate, postate pe blogul personal în data de 20.08.2010 și preluate de realitatea.net, au un caracter discriminatoriu, instigă la ură etnică și violență colectivă, aduc atingeri grave demnității personale a tuturor romilor dar și a persoanelor aparținând unor grupuri nomade.

III. Procedura de citare

1. Petenții îl împuternicesc pe domnul C N să-i reprezinte în fața Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, prin adresa înregistrată cu nr.6755/27.08.2010.
2. Petentul a fost citat prin adresa nr.6795/30.08.2010, reclamatul a fost citat prin adresa nr.6796/30.08.2010.
3. La termenul de audieri pentru data de 23.09.2010, părțile nu au fost prezente, emițând câte un punct de vedere.
4. Petentul a fost recitat prin adresa nr.7593/24.09.2010 prin care i se solicită domiciliul, reședința sau o adresă de comunicare, conform procedurii de soluționare a petițiilor din cadrul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.
5. Reclamatul a fost recitat prin adresa nr. 7594/24.09.2010.
6. La termenul stabilit prin recitare, 14.10.2010, părțile au fost absente.

IV. Susținerile părților Susținerile petentului

1. Petenții consideră că afirmațiile părții reclamate au un caracter discriminatoriu, instigă la ură etnică și violență colectivă, aduc atingeri grave demnității personale, a tuturor romilor, dar și a persoanelor aparținând unor grupuri nomade.
2. Prin atitudinea sa, reclamatul, demonstrează că ignoră statul de drept, dreptul la demnitate, încalcă art.2 alin.1 din O.G.137/2000 republicată, care definește conceptul de discriminare.
3. Petenții fac referire la afirmațiile reclamatului "*repatrierea țiganilor pe bani e o prostie, nomazii nu au ce căuta în Europa*", aceasta afirmație fiind și titlul unei știri publicate pe site-ul www.realitatea.net, care prezintă opiniile rasiste, discriminatorii, xenofobe ale reclamatului, prezentate pe blogul său public.
4. Petenții solicită Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării pedeapsa maximă pentru reclamat, având în vedere faptul că reclamatul a mai fost sancționat pentru afirmații discriminatorii la adresa persoanelor aparținând minorității rome din România.

Susținerile părții reclamate

1. Partea reclamată, prin punctul de vedere depus la dosar și înregistrat cu nr.7207/16.09.2010, face referire la faptul că petenții nu au elemente de identificare „*afară de niște nume/prenume*”. La adresa indicată de petentul Ciprian Neclula, nu figurează nici o persoană cu acest nume.
2. Reclamatul solicită Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării ca petenții să se identifice cu serie Carte de Identitate și CNP, întrucât dorește să-i acționeze în Justiție pentru a le solicita daune.
3. Deasemenea, reclamatul atrage atenția asupra faptului că prevederile art.20 alin.6 ale O.G. nr.137/2000, republicată, nu sunt conforme cu dispozițiile Constituției României, în ce privește prezumția de nevinovăție. Astfel, legea

prezumă că persoana reclamată este nevinovată, cât timp nu a fost făcută pe deplin dovada vinovăției acestuia, de către persoana care îl acuză. Reclamatul pune în vedere, pe cale de consecință, faptul că nu este obligat să își probeze nevinovăția.

4. Cu privire la fondul petiției, constată că petenții au dat curs unei știri pe site-ul realitatea.net, fără să înțeleagă că materialul publicat de reclamat pe blog, este tocmai o ironizare la adresa Guvernului Francez pe tema repatrierii romilor, motiv pentru care a fost deja reclamat președintelui francez pentru faptul că a solicitat oprirea acestor expulzări.

5. Reclamatul pune în vedere faptul că, în data de 23.08.2010 acesta a criticat modul în care Realitatea TV a înțeles să comenteze stirea legată de părerile personale, despre expulzarea romilor, ce face și obiectul prezentei petiții.

6. În opinia părții reclamate, acesta consideră că petenții nu au avut răbdare să citească și să interpreteze un text care venea tocmai în sprijinul lor, contra măsurilor luate de statul francez.

7. Prin "*prostia la nivel comunitar*", a arătat în mod ironic că dacă și România ar proceda precum Franța ar trebui să fie expulzați și de aici persoanele de etnie romă în India. Persoanele lezate demonstrează ignoranță și faptul că nu au înțeles de fapt că discuțiile sunt în interesul rezolvării problemelor etniei rome.

V. Motivele de fapt și de drept

1. În fapt, Colegiu Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD), reține că, în urma publicării unui articol, "*Prostia la nivel comunitar – Familie de 6 țigani= 1.000 euro + avion gratis*", în data de 20.08.2010, pe blogul personal al reclamatului din prezenta cauză publică, site-ul www.realitatea.net, publică articolul "*Urban – repatrierea țiganilor pe bani e o prostie a francezilor, nomazii nu au ce cauta în europa*", în care sunt prezentate anumite pasaje din cadrul articolului apărut pe blogul personal al reclamatului.

2. Analizând documentația depusă în prezenta cauză, Colegiul observă că petentul depune ca și probatoriu articolul de presă apărut pe site-ul www.realitatea.net, deși aceștia, în cadrul petiției introductive de procedură vorbesc și despre articolul de pe blogul personal al reclamatului, fără un probatoriu în acest sens.

3. Față de probatoriul depus, Colegiul constată că este în situația în care trebuie să analizeze conținutul, presupus discriminatoriu, al articolului apărut pe site-ul realitatea.tv. Ori, pentru a putea face o analiză a articolului în sine, din punctul de vedere al dispozițiilor Ordonanței de Urgență nr.137/2000, republicată, Colegiul trebuie să analizeze ansamblul afirmațiilor făcute de către reclamat, respectiv petenții, conform dispozițiilor Ordonanței mai sus invocată, aveau obligația de a depune probatoriul privitor la articolul publicat pe blogul personal al reclamatului.

4. În drept, Colegiul Director reține dispozițiile **Convenției Europene a Drepturilor Omului**, care la **art.14** dispune că "*Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție, trebuie să fie asigurată fără nici un fel de deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii*

politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.”

5. **Protocolul nr.12 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului**, care la **art.1** dispune interzicerea generală a discriminării, respectiv **paragraful 1** ”Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nici un fel de discriminare bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație” și **paragraful 2** ”Nimeni nu va fi discriminat de o autoritate publică, pe baza oricăruia dintre motivele menționate la paragraful 1 ”.

6. Conform definiției discriminării, dată de O.G. 137/2000 care la art.2 alin.1 prezintă **condițiile generale ale faptelor de discriminare**, putem considera o faptă ca fiind discriminatorie, dacă suntem în prezența unei *diferențe, bazată pe un criteriu, ce aduce atingere unui drept prevăzut de normele legale interne și internaționale, fără să existe o justificare obiectivă în ce privește respectiva diferențiere.*

7. Astfel, o faptă poate fi considerată discriminatorie, dacă aduce atingere unui drept, oricare dintre cele prevăzute și garantate de tratatele internaționale ratificate de România sau cele prevăzute de legislația națională, **dupa cum dispune și O.G. 137/2000, care la art.1 alin.2** prevede că ”Principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării, sunt garantate în special în exercitarea următoarelor drepturi:”; **art.2 alin.1** ”..... restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege,”, precum și **Protocolul nr.12 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art.1 alin.1** ”Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege,”.

8. Analizând faptele expuse în petiție, Colegiul Director se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care legat de **art.14** din Convenție, privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, atunci când se **induc distincții între situații analoage și comparabile, fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă.** Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă, ”trebuie stabilit că persoane aflate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă” (vezi CEDO, 18.02.1991, Fredin vs. Suedia, paragraf 60; 23.06.1993, Hoffman vs. Austria, paragraf 31; 28.09.1995 Spadea și Scalabrino vs. Italia).

9. În același sens, Curtea Europeană de Justiție a statuat *principiul Egalității* ca unul dintre principiile generale ale dreptului comunitar. În sfera dreptului comunitar, principiul egalității **exclde ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv** (vezi Sermide Spa vs. Cassa Conguaglio Zuchero and Others, cauza 106/83, 1984 ECR 4209, paragraf 28; Koinopraxia Enoseon Georgikon Sinetairismon Diacheir iseos Enchorion Proionton Syn PE (KYDEP) vs. Council of the European Union and Commission of the European

Communities, Cauza C-146/91, 1994 ECR I-4199; Cauza C-189/01, Jippes and others 2001 ECR I-5689, parag.129).

10. Reținând, în coroborare cu aceste aspecte, definiția discriminării, astfel cum este reglementată prin art.2 alin.1 din O.G. 137/2000, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul Director se raportează la modul în care sunt întrunite, cumulativ, elementele constitutive ale art.2. Pentru a ne afla în domeniul de aplicare al art.2 alin.1, deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute la articolul în cauză, deasemenea trebuind să se refere la persoane aflate în situații comparabile dar care sunt tratate în mod diferit, datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat mai sus. Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme, pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare, trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folositei sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

11. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile, sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicat (22.10.1996 Stubbings et autres vs. Royaume-Uni, parag.75).

12. Coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul Director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul unei petiții este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Colegiul Director, analizează, în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în primă instanță, elementele art.2 din ordonanță, cuprins în Capitolul I – Principii și definiții, și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II – Dispoziții Speciale, secțiunea I-VI din Ordonanță.

13. Colegiul Director, analizează dacă obiectul unei petiții întrunește elementele art.2 din Ordonanță, sub aspectul scopului sau efectului creat, ce a dat naștere ori nu unei circumstanțe concretizate generic în restricție, excludere, deosebire sau preferință, și care circumstanțiat la situația prezentată de petent în cadrul petiției, poate să îmbrace forma unui tratament diferit, indus între persoane care se află în situații analoage sau comparabile, datorită unor criterii determinate și care are ca scop sau efect restrângerea sau înlăturarea recunoașterii, folosinței ori exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

14. În măsura în care se reține întrunirea elementelor constitutive ale art.2 din ordonanță, comportamentul în speța atrage răspunderea contravențională, după

caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor de contravenționale prevăzute și sancționate de O.G.137/2000.

15. Colegiul reiterează că un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant, în circumstanțe similare sau comparabile. Or, discriminarea directă presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai datorită apartenenței acesteia la un grup (de exemplu: origine rasială sau etnică, religie, etc). Din acest punct de vedere discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate la persoana care este supusă discriminării.

16. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în art.2 al O.G. 137/2000, republicată, în particular, prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, „pe bază de...”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (*tratamentul diferențiat*) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (*origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, etc.*) invocat de către reclamant (**petent**), constituie un factor relevant sau determinant, în acțiunea sau inacțiunea imputată pârâtului (**reclamatului**).

17. Astfel, natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și criteriul interzis de lege, invocat în situația persoanei care se consideră discriminată. Același raționament este aplicabil și în cazul **discriminării indirecte**, astfel cum este prevăzut în art.2 alin.3 din O.G. 137/2000, republicată, cu precizarea că raportul de cauzalitate este indirect, și cu atât mai mult în cazul hărțuirii, așa cum este reglementată în art.2 alin.5 al ordonanței mai sus menționate. În cazul hărțuirii, raportul de cauzalitate este direct, iar acest aspect rezultă din însăși formularea dată de legiuitor, în speță „*comportamentul pe criteriu de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convongeri, gen, orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată, vârstă, handicap, statut de refugiat ori azilant sau orice alt criteriu care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv.*”

18. În același sens s-a pronunțat și Înalta Curte de Casație și Justiție, care prin decizia civilă nr.1530/2009, precum și decizia civilă nr.2758/2009.

19. Astfel, Colegiul trebuie să analizeze, din întreg probatoriul depus în cauză, măsura în care poate fi reținut un raport de cauzalitate direct sau indirect între faptele imputate și un eventual criteriu invocat, respectiv existența unui raport de analogie sau comparabilitate între persoane în privința cărora s-a îndus un tratament mai puțin favorabil.

20. În cauza *Coleman vs. Attridge Law, Steve Law*, cât și în cauza *Centrum Voor Gelijkheid van Kansen en Voor Racismebestrijding vs. Firma Feryn NV*, Curtea Europeană de Justiție a arătat că, **potrivit principiului inversării**

sarcinii probei, revine reclamantului (nn petentului) sarcina de a stabili, în fața instanței naționale, o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe pe baza unuia dintre criteriile interzise. Adaptarea normelor privind sarcina probei se impune de îndată ce există o prezumție de discriminare. În cazul în care reclamantul ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe împotriva sa, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină pârâților din acțiunea principală (nn reclamatului), care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, pârâții ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe unul din motivele interzise (a se vedea Curtea Europeană de Justiție, cauza S. Coleman ECJ, C-303/06, hotărârea din 17 iulie 2008, cauza Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding vs. Firma Feryn NV, C-54/07, hotărârea din 10 iulie 2008).

21. În mod similar, potrivit art.20 alin.6 din O.G. 137/2000, republicată, *„Persoana interesată are obligația de a dovedi existența unor fapte care permit a se presupune existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea, îi revine sarcina de a dovedi că faptele nu constituie discriminare ”*

22. Astfel, reținem că O.G. 137/2000, prevede în sarcina petenților o minimă obligație, în ce privește dovedirea existenței unor fapte care *„permit a se presupune existența unei discriminări directe sau indirecte”,* astfel cum este redată de art.20 alin.6 din O.G. 137/2000, *”iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi ca faptele nu constituie discriminare. În fata Colegiului director se poate invoca orice mijloc de proba, inclusiv înregistrări audio și video sau date statistice.”*

23. În aceeași ordine de idei, art.11 alin.1 lit.e din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor i Sesizărilor a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, dispune, în ce privește **cuprinsul** petițiilor privind *acte sau fapte de discriminare*, că acestea vor cuprinde, printre altele, *”arătarea dovezilor pe care se sprijină fiecare capăt de cerere”*.

24. Dispoziții similare, cu privire la administrarea probatoriului în fața Consiliului, respectiv cadrul general de desfășurare a acestei proceduri, ne sunt oferite de Capitolul V, Secțiunea I din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor și Sesizărilor.

25. Mai mult, în ce privește minimul de obligație al petentului în dovedirea faptelor pe care le reclamă, art.72 din Procedură stabilește în sarcina acestuia obligația de a dovedi existența faptelor, iar reclamatul, conform principiului inversării sarcinii probei, are obligația de a dovedi că respectivele fapte nu constituie fapte de discriminare, conform legislației în vigoare, nu au fost savărite de către acesta, faptele nu există, etc., formulându-și astfel apărările pe care le consideră necesare în cauză.

26. Astfel, relativ la cele expuse cu privire la sarcina probei, Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, reține faptul că petentul, deși face vorbire în cadrul petiției introductive de procedura în fața CNCD despre

articolul publicat pe blogul personal al reclamatului, acesta nu depune probatoriul necesar analizării faptelor reclamate în petitul sesizării, astfel încât Colegiul să poată face o analiză de ansamblu a afirmațiilor reclamatului, a contextului în care acestea au fost făcute.

27. Relativ la aspectele mai sus expuse, Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării consideră că, având în vedere dispozițiile art.20 alin.6 din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor și Sesizărilor, petiția nr. 6708/24.08.2010, nu îndeplinește condițiile stabilite de articolul mai sus invocat, respectiv petentul nu depune suficiente probe la dosarul cauzei, astfel încât Colegiul să poată face o analiză de ansamblu a afirmațiilor reclamate.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Aspectele sesizate nu pot fi probate conform documentelor depuse la dosar, potrivit O.G.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu toate modificările și completările ulterioare.
2. Clasarea dosarului
3. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte.
4. O copie a hotărârii se va transmite părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC - Membru

DEZIDERIU GERGELY - Membru

HALLER ISTVAN – Membru

IOANA POP- Membru

VASILE ALEXANDRU VASILE - Membru

VLAȘ CLAUDIA SORINA

Hotarare redactata de: Vasile Alexandru Vasile – Membru Colegiul Director
Vasile Daniel – Asistent Colegiul Director

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

